

BORSZÉK A ROMEXPON

Október 16 és 19 között Bukarestben az egész ország és mondhatom, a nagyvilág mutatta be turisztikai kínálatát. Indonéziától Borszékig terjedt a kínálat. Ausztria, Görögország, Egyiptom és a fél világ ott volt Románia mellett a Romexpon. Sokszínű és széles volt a kínálat, három szinten szinte minden volt, aminek köze volt a turisztikához. Idén először Hargita és Kovászna megye közösen mutatta be Székelyföld tábla alatt a régió kínálatát. (A tábla elhelyezése nem volt bonyodalom-mentes, nyitás előtt a rendezők eltávolították a Székelyföld feliratot, de végül győzött a józan ész és a tábla maradt). A stand első naptól az utolsóig nagy látogatottságnak örvendett. Udrea turisztikai miniszter asszony a megnyitón ismerősként üdvözölte a székelyföldi kiállítókat, és értékelte a hargitai és kovásznai törekvéseket. A megnyitón jelen volt a két megye tanácsának elnöke, Tamás Sándor és Borboly Csaba, valamint Kelemen Hunor, az RMDSZ elnökjelöltje. Borszéket Mik József polgármester és Bara Márton, a Vendégvárók Szövetségének elnöke képviselte. A kiállítás ideje alatt a látogatókat Borsos Orsolya és alulírott fogadták.

Túlzás nélkül állíthatom, hogy a Vendégvárók Szövetségének a Romexpon való részvétel eddigi tevékenységének a csúcsa, hiszen végre ország-világ elé tárhattuk kínálatunkat. Otlétünk bizonyította, hogy nemcsak Borszék címkével ellátott ásványvíz létezik, de van egy turisztikai potenciállal rendelkező azonos nevű helység is, amely szeretettel és barátságos árakkal (összehasonlítva az átlagárakkal, nagyon barátságos!) várja a vendégeket. Borszék részvétele a Szövetség és az új városvezetés jó kapcsolatának és annak köszönhető, hogy a turizmus fellendítésének nemcsak nyilatkozatok szintjén, de végre valóban kiemelt figyelmet szentelnek.

Tapasztalatok

A Székelyföld egészében nagy érdeklődésnek örvendett. Utolsó nap Basescu államelnök feleségével és Udrea miniszter asszonnyal meglátogatta a standot (Borszék részéről 2 üveg simavízzel kínáltuk, amit el is fogadott). Nagyon sokan megálltak a borszéki standnál: aki már volt nálunk, érdeklődött a fürdőtelep állapota felől, építettek-e valamit az elmúlt években, milyenek az utak? Egyik leggyakoribb kérdés a kezelésekre, a borvízfürdőre vonatkozott. Néha lehangoló volt a refrénszerűen ismétlődő kérdés: „dar Borsecul mai există?” vagy a lesajnáló legyintés: „Borsecul, săracul...” és persze továbbálltak. Nem kevesen voltak, akik elismeréssel szóltak az itteni emberek kedvességéről, vendégszeretetéről, a vidék szépségéről. Szóval érdeklődés van. Mindenképpen jó, hogy ott voltunk, bizonyítottuk, hogy Borszék igenis létezik. (A tamáskodóknak becsületesen elmondtuk, hogy valóban ez a Borszék nem „az” a Borszék, amire emlékeznek fiatal korukból, de amit oda elvittünk és reklámozunk, az megfelel a valóságnak. Azt is elmeséltük, hogy építettek, szépítettek és eltökélt szándékunk újjászületni). Valami nagyon lényeges még ide kívánczok: amennyiben rövid időn belül nem történik látható javulás a fürdőtelep általános arculatában és a szabadidős tevékenységek kínálatában (sípálya, kezelőközpont vagy strand), bármilyen turisztikai vásáron való részvétel hiábavaló lesz! Nagy a konkurencia, Borszék közelében új fürdőhelyek, üdülők jelentek meg, és a vendég választhat, válogathat. A nagyon barátságos árak dacára is csak átmeneti forgalomra számíthatunk, a vendéget nem fogjuk tudni itt tartani.

// Kolbert Tünde

HAVI INTERJÚ MIK JÓZSEFFEL, BORSZÉK VÁROS POLGÁRMESTERÉVEL

Farkas Aladár: Polgármester úr, újabb hónap telt el, és az olvasók türelmetlenül várják, hogy mi is történt ez alatt az idő alatt városunkban?

Mik József: Zsúfolt és tartalmas egy hónap volt. A legnagyobb megvalósítás a Remény sípálya projekt beindítása. Végre, elkezdődtek a talajmunkálatok, a versenytárgyalást egy hátszegi cég nyerte meg SC. TERMOGAZ COMPANY SA. Kaptunk a Turisztikai Minisztériumtól 3,770 millió lejt, az Önkormányzat 200 ezer lejjel járul hozzá, a Megyei Tanács 50 ezer, és utólag újabb 30 ezer lejjel támogatta a 7,4 millió lejes beruházást. Talán a megye egyik legmodernebb sípályája lesz, egy felvonó három éjszakai megvilágítással ellátott pályát fog kiszolgálni, ahol hó hiányában hóágyúkkal készül a mesterséges csúszásra alkalmas anyag. A 60 férőhelyes parkoló és a 40+60 férőhelyes teraszos vendéglő a pihenésre vágyók óhajait elégíti ki. Közelebről már érkeznek a hótaposók, a felvonó teljes felszerelése. A hiányzó összeget a Turisztikai Minisztériumnak kellene biztosítania, a legrosszabb esetben magántőke bevonásával indítjuk be a jövő télen a sípályát.

Sajnos nem tudok hasonló szépet és jót mondani a gyógykezelő központról. A kormány bukása miatt egyelőre elmarad a tervezetés. A Minisztérium megígérte, de a politikai válság nem tette lehetővé a pénzek kiutalását.

Kellett volna kapjunk 100 ezer eurót, amiből ki tudtuk volna fizetni a tervezési munkálatokat. Reméljük a választások után az RMDSz újra a kormányban lesz, és akkor megkapjuk ezt az összeget.

A 128-as megyei út, Borszék-Orotva között felújítás alatt van. Meg kell szélesíteni 8-9 m-re, hogy a vízlevezető fedett sáncok, meg az útpadka is beleférjen a nemzetközi normákba. Az idén egy három km-es szakasz kellene elkészülnön. Sajnos, itt is vannak gondjaink, kertekből, udvarokból kell bevenni, a beton villanyoszlopokat el kell költöztetni, támfalakat kell építeni. De ha elkészül, ez lesz a város legmodernebb utcája. Tengelysúly korlátozás lesz bevezetve, hogy meg is maradjon ez a beruházás. A munkálatok jó ütemben haladnak, a gyergyószentmiklósi FUNDAMENTA Rt. jóvoltából.

A fiataloknak szánt 20 apartmanos lakás is elkészült, most folyik azok szétosztása. A jogosultak megkapták az értesítést és ha vállalják a vele járó költségeket novemberben beköltözhetnek. Csak egy búvárszivattyú és víztartály bekötése van hátra, ami biztosítja az ivóvizet. Folynak a munkálatok a szociális lakásoknál is. Kaptunk újabb 300 ezer lejt, amiből megépül a kazánház.

folytatás a 6. oldalon

KELEMEN HUNOR ÁLLAMELNÖK-JELÖLT BORSZÉKI MUNKALÁTOGATÁSA

A november 22-i államelnök választás kampánya október 26-án kezdődött. Rá egy napra már Borszék láthatta vendégül a jelöltet, és az őt követő stábot, illetve Gyerkó László szenátor urat, Petres Sándort a Megyei Tanács alelnökét, Szabó Rudolfot a Gyergyói Területi Szervezet ügyvezető elnökét. A munkalátogatás első állomása a Polgármesteri Hivatal gyűlésterme volt, ahol Mik József polgármester köszöntötte a jelenlévőket és vázolta a város jelenlegi helyzetét, majd egy kötetlen beszélgetés keretében az államelnök-jelölt elmondta, hogy miért is fontos, hogy az RMDSz jelöltet állítson. Elsősorban azért, mert a nyáron végzett közvélemény-kutatás eredményeképpen a megkérdezettek 82%-a ezt kérte. Másodsorban azért, mert a magyarságnak önbecsülésre, önbizalomra van szüksége. Harmadsorban, azért, mert a magyarság érdekeit képviselni kell, és a kollektív jogokat ki kell harcolni. Negyedszer pedig, azért mert „bele akarunk szólni a közügyek intézésébe” mondta Kelemen Hunor. Alulírott szónok tette, hogy annak ellenére, hogy a PSD kiesett a kormányból, elvesztette prefektusait, még sem váltották le a jelenlegi főtanfelügyelőt. Jelöltünk hogyan kapja meg az EMNT és MPP támogatását a választásokon, illetve a referendummal kapcsolatosan mire buzdítsuk a választókat? Az államelnök-jelölt kihangsúlyozta, hogy nem kötöttek semmilyen egyezséget a PSD-vel, de ellenzékben ennél többet nem tudtak elérni. Tőkés László, az EMNT elnöke támogatja az RMDSz jelöltet, remélhetőleg a MPP is, mert az általuk megfogalmazott kérések részét képezik a választási programnak. A Referendummal kapcsolatosan az volt a válasz, hogy NEM- el szavazzanak, vagy lelkiis-

meretük szerint. A fontos, hogy minél többen menjenek el szavazni, hogy az a 6-7% összejöjjön. Azt is kihangsúlyozta, hogy a 2. forduló előtt nem kötnek senkivel egyezséget, aki nem fogadja el az RMDSz feltételeit.

Kovács Júlia iskolaigazgató kifejezte abbéli aggályait, hogy az RMDSz cserbenhagyta a hargitai pedagógusokat. A válasz erre az volt, hogy nem hagyta és nem is fogja cserben hagyni, de ellenzékben ennél többet nem lehetett elérni.

Petres Sándor is elismerte, hogy a jelenlegi főtanfelügyelő katasztrófálisan menedzseli a tanügyet. Gyenge emberként is, pedagógusként is.

Szabó Tibor alpolgármester azt kérdezte az államelnök-jelöltől, hogy mikor lesz autonómia a Székelyföldön? A válasz: középtávon, 6-7 év múlva. Mentalitásváltásra van szükség, ami nem történik meg egyik napról a másikra. A regionális identitástudatot kell propagálni, ez jól hangzik a románok fülében is.

Gyerkó László, szenátor szerint a PSD háttéregyezséget kötött a PDL-vel, így maradhatott meg a főtanfelügyelő posztjában.

A jelenlévő közvélemény formálók még szerettek volna kérdéseket feltenni, de az idő rövidsége miatt erre nem kerülhetett sor. A megbeszélés után kimentek terepre, megnézték az elkezdett Remény sípálya munkálatait, majd továbbmentek a következő találka helyszínére.

Meggyőző volt a fiatal, Hargita megyei államelnök-jelölt fellépése, hozzáállása. Kívánunk neki sok szerencsét és minél több szavazatot.

// Farkas Aladár

LÁSSUK MEG A DOLGOK LÉNYEGÉT! - BESZÉLGETÉS KELEMEN HUNOR ÁLLAMELNÖKJELÖLTTEL -

Kelemen Hunor 1967. október 18-án született Csíkkarcfalván. Az iskola csapatában hokizott, a középiskolát Marosvásárhelyen végezte. A kolozsvári Agrártudományi Egyetemen szerzett állatorvosi diplomát, aztán filozófia szakot végzett a Babes-Bolyai Egyetemen. Volt újságíró a kolozsvári közszolgálati rádióban, szerkesztett irodalmi folyóiratokat. 1997-ben került a politikai életbe, államtitkár lett a kulturális minisztériumban. Később parlamenti képviselő, 2007-től az RMDSZ ügyvezető elnöke, többszörös kampányfőnök. November 22-én minden romániai magyar érdekeit képviseli az elnökválasztáson.

Lehet-e 2009-ben magyar elnöke Romániának?

Sokan azt mondják, hogy 2009-ben még nem érett meg a helyzet Romániában arra, hogy magyar jelölt indítása valódi esélyekkel kecsegtessen. Nekem az egyik ellenérvem erre az, hogy amikor választási küzdelemről van szó, a politikai teret nem szabad átadni másnak. Másrészt pedig a romániai magyarság politikai programját senki nem fogja megfogalmazni, képviselni helyettünk. Egy közösség igazi ereje a választásokon látszik igazán, ilyenkor tudja felmutatni életképességét, ilyenkor tudja megerősíteni önbecsülését. Én úgy látom, hogy megtudjuk mutatni egy egész országnak, sőt, egész Európának, hogy a romániai magyarok képesek olyan jelöltet állítani, aki helytállna az államelnöki tisztséggel járó feladatok elvégzésében.

Szó sincs elveszett szavazatokról!

Amikor a saját jövőnkéről szavazhatunk, akkor a mi szavazatunk nem veszik el. Amikor a saját értékeinkre adunk le szavazatot, az akkor sem veszik el, ha a jelölt nem lesz államelnöke ennek az országnak ebben az esztendőben. Az a román jelölt, aki nem jut be a második fordulóba a magyar szavazatok nélkül, az nem ért meg az államelnökségre. Tehát szó sincs elveszett szavazatokról. Éppen ezért kötelességemnek érzem, hogy arról beszéljek, milyen Romániát képzelünk el az erdélyi magyarságnak.

Reformokra van szükség!

Egy államelnök-választáson nem lehet megkerülni az országos problémákat, például: hogyan kellene kinéznie Romániának. Az elmúlt öt évben felborulni látszott az intézmények – állam-

elnöki hivatal, kormány, alkotmánybíróság – közti viszony. A közigazgatás nagyon bürokratikus, nem hatékony, fontos lenne egyszerűsíteni. Reformra szorulnak a nagy ellátórendszerek is.

A régiók átszervezése nem csak magyar érdek

A jövőben létfontosságúak lesznek a fejlesztési régiók, nem mindegy, miként alakítják ki őket. Az RMDSZ benyújtott egy erre vonatkozó törvénytervezetet, hiszen abszurd a jelenlegi helyzet: a mesterséges és alacsony határfokú fejlesztési régiók helyett kisebb, ám minden szempontból összefüggő, következőképpen hatékonyabb régiókat kell kialakítani Romániában. A régiók átszervezése nem csak magyar érdek, nem csak az RMDSZ érdeke, hanem az egész országé.

Az egykamarás Parlament nem megoldás a hazai demokrácia számára

Szerintem a Parlament egyik házáat sem kell megszüntetni, hanem a mostanitól eltérő kompetenciákat kell ruházni a Felsőházra. A Szenátus amolyan régiók tanácsa kellene hogy legyen, amely a regionális fejlesztés, a külpolitika, a biztonságpolitika és honvédelem, valamint az energiapolitika területen törvénykezhet, a többi szakterületet a Képviselőház szabályozná, így a két ház eltérő hatáskörei kiegyensúlyozott és reprezentatív képviselőlettel jelentenének.

Románia nem nemzetállam

Az elmúlt 20 év alatt Romániából egy központosított, látszólag erős állam lett, azonban e mögött számos probléma és konfliktusveszély húzódik. Nem fogok 800 km autópálya és 120 híd megépítéséről beszélni, mert nem az államelnök dolga ezzel foglalkozni. Arról beszélek, hogy kerüljön ki Románia alkotmányából a kormány felelősségvállalásának a lehetősége, szűnjenek meg a sürgősségi kormányrendeletek, valósuljon meg az állam intézményei közötti egyensúly. A Román Alkotmány egyes cikkelyét mindenképpen módosítani kell. Ne értsen félre senki, nem azzal a szövegrésszel van bajunk, amely Romániát egységes és feloszthatatlan országgént határozza meg, hanem a nemzeti állam kifejezést szeretnénk törölni. Románia lakosságának több mint 10%-a a valamilyen nemzeti kisebbséghez tartozik, ebből 7% magyar. Ez az ország csak papíron lehet nemzeti állam, a valóság másról szól.

A BUKÁS HŐSEIRE EMLÉKEZTEK

Hagyományszerűen az idén is sor került a 13 mártírtábornok kivégzésének megemlékezésére. Déli 12 órakor a borszéki Zimmethausen Iskolaközpont folyosóján került sor a megemlékező ünnepségre, amelyet Ballai Erzsébet magyar nyelvű tanár készített elő. A fellobogózott folyosón, a kis asztalkákon égtek az elmúlás gyertyái. Minden gyertya mellett egy nagyméretű névjegykártya a 13 vértanú nevével. Straff Barbara VI. osztályos tanuló röviden ismertette a 160 évvel ezelőtti történeteket, majd az alkalomhoz illő versek és énekszámok hangzottak el. A műsor második felében meghallgatták azt az emlék CD-t, amit a Magyarok Világszövetsége adományozott iskolánknak, és amely ***A magyar szabadság szentjei- Az aradi tizenhármak*** címet viselte. Az ünnepségen jelen voltak az osztályok képviselői, pedagógusok és szülők.

Délután négy órakor Alsóborszákon az Emlékparkban koszorúzási ünnepséget tartottak az 1848-49-es honvédek emlékoszlopánál. Koszorúzott a városi RMDSZ és a Polgármesteri Hivatal. Sajnos a koszorúzási ünnepséget teljes passzivitás jellemezte. Nem ezt érdemlik azok a hősök, akik életüket adták a szabadságért, a hazáért. A tábornoki kar mintegy 40%-át kivégezték, de rajtuk kívül még több százan estek a megtorlás áldozataul. Igazi nemzetegyesítő összefogás volt, a magyarok mellett volt szlovák, szerb, horvát, osztrák, német, zsidó, meg örmény katona is, aki életét áldozta fel a szabadságért. Több odafigyelést, hálát kellene tanúsítani irántuk, hiszen ők az életüket adták, mi csak a szabadidőnkől kellene áldozzunk egy keveset.

// Farkas Aladár

NYELVMŰVELÉS BESZÉLNI KELL, OLVASNI KELL

Módosíthatnánk a kifejezést úgy is, hogy beszélni kell. És olvasni is kellene. Emberek vagyunk, társas lények, közösségekben élünk. Cselekedeteink szóbeli megnyilvánulásainkban élnek. A beszéd is cselekvés, tett. A szó, a beszéd módja minősíti az embert. Az emberek egymás közötti beszédbeli kapcsolata messze túlmutat a nyelvhelyességi kérdéseken, ám ennek ellenére nagyon is összefügg velük. Szóbeli ért az ember-tartja a közmondás, de az már egyáltalán nem mindegy, hogy a szavaknak mi a közvetlen vagy az átvitt jelentésük, érzelmi töltetük, a beszélő partnerre gyakorolt hatásuk. Szerepet játszhatnak a kölcsönös megértésben a másodlagos jelentéshordozók is, mint a vállvonogatás, legyintés, fejcsóválás, arcfintorok stb., de elsődleges funkciója mégis a hangos beszédnek van.

Mai rohanó világunkban (mégis) egyre általánosabbá válik a nyegle, udvariatlan beszéd, sőt a nyelvi durvaság, faragatlanság is. A jólneveltség vagy az ellenkezője mindenekelőtt az illető beszédmódjából állapítható meg. Abból, hogyan köszön valakinek, milyen megszólítást használ. A köszönés, ha elhangzik már udvariasságszámba megy, különösen napjainkban, amikor közvetlen szomszédok is elmulasztják (sokszor) pedig napon-ta találkoznak. Szomorúan tapasztalom szinte folyamatosan, hogy az iskolában is csak azok a tanulók köszönnek tanáraik-

nak, akikkel tanórákon találkoznak. Pedig „ismerősök” vagyunk, és az ismerősöknek köszönni kell. Az én falusi iskolámban (Magyarózd) az egyik legfontosabb viselkedési, magatartási szabály volt, hogy: „az úton minden embernek köszönünk”, elmulasztásáért megróvást kaptunk, még a szüleinket is figyelmeztették a hiányos nevelésünkre.

Beszédünket sok tényező befolyásolja, de legnagyobb jelentősége az olvasásnak van. Beszédünk árulja el kultúránkat, tájékozottságunkat is, szókincsünk gazdagságát, szegénységét is. Gyakorló tanárként rengeteg értékes idő megy el a szómagyarázatokkal, borzasztó fontosnak tartom a szókincsfejlesztést. Szomorú tény az is, hogy a gyerekek keveset olvasnak, a legjobb módszerek sem segítenek (pl. elkezdjük a történetet az órán, felkeltjük az érdeklődést a folytatásra, befejezésre, felhívjuk a figyelmet az esti, elalvás előtti 15 perces olvasás álomba ringató hatására stb). Ezzel magyarázom azt a tényt is, hogy a tanulók beszédalképsége gyenge. Fellelkesítő is elhangzik egy két mondat, utána kérdésre várnak, mert képtelenek szöveget alkotva beszélni egy témáról.

Beszélni kell! Hiánypótlás céljából is, hiszen az oktatási intézményekben már a legalsó szinteken is sokszor csak „ikszelni” kell, tesztkérdések nem igényelnek fogalmazást, vagyis még egyetlen épkezláb mondatot, sőt szót sem kell leírni.

Beszélni kell! Nem elsősorban a nyelvgyakorlás céljából, hanem azért, hogy elidegenedő világunkban (közhely, de igazabb, mint bármikor) fenntartsuk az emberi kapcsolatokat. Napjainkban a beszélgetés, olvasás, levelezés luxuscikké vált, mert időigényes. Sokszor a családban is az „igen”, „nem” módszer terjed, semmitmondó sémák helyettesítik a hosszabb párbeszédet.

Olvasni kell! Az olvasás nem lehet divatjamúlt, régimódi szokás; próbáljuk a közmondás igazságát, „A könyv a legjobb barát” – egy jó könyv tanít, jó kedvre derít, bármikor elővehető hű barát. Próbáljunk kisebb gyerekeinkkel együtt, egyszerre olvasni, később megbeszélni az olvasottakat; jutalom- és ajándékkönyveinket ne tegyük olvasatlanul polcra.

Társalogjunk! Hiszen az értelmes társalgás az agyműködést is serkenti. Beszélőnek, hallgatónak, az ember lelkének tesz jót, ha odafigyelnek rá, ha jól kibeszélheti magát. Ehhez azonban az kell, hogy mi is odafigyeljünk, félbeszakítás nélkül végighallgassuk még akkor is, ha nem fogalmaz tökéletesen, vagy hibákkal tarkítva beszél. Ha valaki sehogy sem beszél, az nagyobb baj, mintha helytelenül beszél.

Mert a mi tájainkon az anyanyelv használata magát a megmaradást jelenti.

// *Ballai Erzsébet*

Ablak

*Ablak vagyok, finom, vékony üvegből.
A sár kívülről van, mely rám tapad.
Megnézheted mégis bennem magad,
megigazíthatod hajad, a kendőd.*

*Belőlem néz ki bentről a világba,
kit a szomszédmindenség képe vonz,
látni a múltot s melyet véd a bronz,
mit ma kidobnak s mit már véd hiánya.*

*Ablak vagyok bezárva vagy kitárva.
Kinyitnak s máris házhoz jött a nyár.
Télen virágot képzel rám az árva,*

*a fogvacogva tűnő napsugár.
És van, ki néha megtisztítna könnyel
vagy légyipiskot bámul rajtam közönnyel.*

2009. augusztus 7.
// *Kamenitzky Antal*

TÜNDÉRKERT – VALÓSÁG – KULTÚRA

folytatás az előző lapszámunkból

A Főnix zenekar és az Éneklő Szülők Kara Páparól. Az Európa szerte ismert (erdélyi) Szentegyházi Gyermek-filharmonia. A helybéli Ifjúsági Zenekar, és néptánc-együttesek, valamint szólisták, a könnyűzene, és a népdaléneklés területéről. De volt könyvbemutató is, költői, és helytörténeti kötetek ismertetése.

Természetesen étel – ital, és a zene után este tábortűz. Vasárnap délelőtt pedig szabadtéri szentmise.

Szóval a rossz környékbéli és helyi utak ellenére rengetegen odata-láltak ezekre a rendezvényekre, mivel szállás a helybelieknél bőven akadt, és ráadásul, a már eléggé ismert EMI tábor következett az utána való héten, Gyergyószentmiklóson. Ott Tőkés László

mellett vagy sorában: Egyed Ákos történész, Wittner Mária magyar országgyűlési képviselő, Vona Gábor a Jobbik elnöke, és számtalan magyarországi és helybéli együttes (Kormorán, Beatrice, Kárpátia stb.) szolgálta a Tusványosi találkozó után a legszínvonalasabb nyári összmagyar találkozók jövőteremtő eseményét.

Igen öröndetes, hogy a mai letargikus állapotok dacára a Tündéerkert, vagyis az erdélyi táj, az emberi közösségek megtartották varázsukat, megmutatják a tolerancia hagyományos értékeit. Lehet, hogy pont azért mert erre lenne szüksége most itt Európában, ebben a kreált világban a magyarságnak és a többi nemzetnek is.

// *Pethő László Árpád*

TOVÁBBKÉPZÉS ÉS ÚJ BARÁTOK EGY EURÓPAI ORSZÁGBAN

Európában évente több mint 7000 pedagógus veszi igénybe a Comenius-program továbbképzési lehetőségeit. Ez a program, lehetőséget biztosít továbbképzésre és munkaválalásra. Új, hatékony munkamódszereket lehet megismerni. A „Tanulni életünk végéig” programot a Comenius Alapítvány működteti, vissza nem térítendő kölcsönök formájában biztosítja a pedagógusok folyamatos képzését.

Hasonló lehetőségben részesültem én is, június 8-26. között részt vettem az angolnárók módszertani képzésén, Angliában, Plymouth városában a May Flower nevű iskolában. A képzésnek három kitűzött célja volt: elmélyíteni a nem angol nyelvű tanárok angol nyelvtudását, a brit kultúra jobb megismerése és új tanítási módszerek kipróbálása. Ez

utóbbi volt a legizgalmasabb. Romániából hárman voltunk, egy észt és egy lengyel kislánnyal alkottunk egy csoportot. Munkánk alapját a tapasztalatok, kicserélése jelentette. Számomra ez nagyszerű alkalom volt új élmények szerzésére, az önértékelésre, továbbképzésre, továbbtanulásra.

Ezt a képzési formát hasonló módon bárki igénybe veheti, fel kell keresni a www.anpcdefp.ro veboldalt, ahol minden szükséges információ rendelkezésre áll. Megyeszinten Tamara Proca tanfelügyelő hatáskörébe tartozik az európai integrációs továbbképzés, hozzá kell bizalommal fordulni. Remélem többen is kedvet kapnak, és felzárkóznak a különböző európai szintű képzési formákhoz.

// *Rutter Ilinca*
angol nyelvtanár

CSALHÓI TÚRA

2009. október 17-én, szombaton reggel az iskolabuszsal elindultunk Durăuba, ahonnan osztályfőnökünk Farkas Aladár és Lőrinc Erzsébet tanítónők kíséretével gyalog indultunk neki a hatalmasnak látszó Csalhónak. Kis csapatunk tagjai: Csibi Pálma, Eigel Szilárd, Elekes Gellért, Gál Tihamér, Kozma Bigitta, Mosneág Szidónia, Péter Edina, Rutter Balázs, Szabó Dávid, Váradi Rebeka.

Sok idő és fáradság után megérkeztünk első megállóhelyünkhöz a Fântânele menedékházhoz, ahol feltöltöttük magunkat és úgy 30 perc múlva továbbálltunk.

Végállomásunk, a Dochia menedékház, egyre messzebbnek tűnt. Már szinte feladtuk a reményt, hogy odaérünk, mikor megpillantottuk a menedékházat. Beértünk a szálláshelyre, és elhelyeztük csomagjainkat a szobákban. Egy gyors átöltözés után lementünk az ebédlőbe. Miután

megraktuk a hasunkat, már csak azon kellett gondolkodni, hogy mivel töltsük el a lefekvésig maradt időt. De minket nem kellett féltetni, nagyon jól feltaláltuk magunkat. Elérkezett az este és nekünk már 10-11-kor legnagyobb sajnálatunkra le kellett feküdnünk. Reggel már 7 órakor keltünk és egy gyors reggeli után 9 órakor visszaindultunk a Fântânele menedékházhoz. Odaérve egy 30 perces pihentünk, utána elindultunk a Duruitoare vízesés felé. Mikor odaértünk, gyönyörű látvány tárult elénk. Egy kétszintes, több tíz méter magas vízesés látványa fogadott, ami lenyűgöző volt. Itt faltunk egy párat, majd ismét útra keltünk, de most Durău felé, ahol az iskolabusz már várt minket. Kb. 1 óra és már a buszon ültünk és jöttünk hazafelé.

Ez a túrázás nagyon jót tett csapatunk összehangolásának. Reméljük, hogy lesz még ilyen túrázási lehetőség.

// *Váradi Rebeka, VII. b.*

A FELEJTHETETLEN CSALHÓ

Lassan már több éves hagyománya van annak, hogy októberben megmásszuk a Csalhót, vidékünk egyik legismertebb hegységét. Ez történt az idén is. 12 borszéki és hat gyergyói EKE-tag találkozott a Dóka menedékháznál. Mi Borszék felől, Durău érintésével vágtunk neki a már havas Csalhónak. A Gyergyóiak, a Gyilkostó, Békás szorosot elhagyva, a Békási víztározó szomszédságában lévő Hegyforrás menedékházról indultak. A hűvös reggel, meg a hó elvette ugyan néhány tanulóknak és turistának a kedvét, és nem vállalták a túrát. Bánhatják, mert nagyon jó kiránduló időnek számított a néhány fokos hőmérséklet. Megálltunk egy forró tea erejéig a Fântânele menedékháznál, majd újult erővel vágtunk neki a meredek hegyoldalnak. Kisebb-nagyobb pihenőkkel felértünk a menedékházhoz, de előtte megcsodáltuk a Darabont kucsmáját, amely impozáns szikla, lenyűgözi a természetbarátokat. Útközben megálltunk a tanösvény majd valamennyi stációjánál, elol-

vasva a tudnivalókat: milyen állatok, növények és geológiai formák várják az idelátogatókat. Valóban egy rendkívül gazdag Nemzeti Park kellős közepében voltunk, ahol a Natura 2000 mintegy 7 739 hektáron fekszik. Közel 1 100 gerinctelen faj él itt, 121 madárfaj, 30 emlős, 8 ragadozó, mintegy 17 fajta hal és tíz kétlélű faj. A 6x1 km-es Ocolaşul Mare plató tudományos kutatásra fenntartott fennsík, ide nem engednek be „földi halandókat”. A Dóka csúcs első nap csodálatos látványt nyújtott, másnap már csak ködben sejtett, hogy hol is van. A fagytól megdermedt és hóval borított törpefenyők nyújtottak felejthetetlen látványt. A vörös áfonya is megfagyva lapult a hó alatt, így nem tudtuk megköszölni. Vasárnap beereszkedtünk a Duruitoare vízeséshez, amely a Keleti Kárpátok talán leglátványosabb vízesése. Nem csoda, hogy lépten-nyomon turistákkal találkozunk az ember. Szomorú szívvel hagytuk el a vadregényes tájat, megígérve, hogy jövőre újra eljövünk.

// *Farkas Aladár*

EGYSÉGES TURISZTIKAI INFORMÁCIÓS RENDSZER

A Borszék Fellendítéséért Egyesület 6.000 lej támogatást nyert el Hargita megye Tanácsától, amelyből egységes turisztikai információs rendszer: irányjelző táblák a fontosabb turisztikai objektumok felé, információs táblák és turisztikai térképek készültek. A projekt során felújítódik az Arany János pihenőhely is a katolikus plébániával szemben.

A fenti összeghez a Vendégvárók Szövetsége 4.000 lejt, a Borszék Fellendítéséért egyesület 2.000 lejt valamint a borszéki Polgármesteri hivatal 5.000 lejt tett hozzá.

Jövő tavasztól a panziók is egységes irányjelző táblákkal lesznek kijelvezve.

HAVI INTERJÚ MIK JÓZSEFFEL, BORSZÉK VÁROS POLGÁRMESTERÉVEL

folytatás a 2. oldalról

Ha lassan is, de haladunk úgy a Felső-Borszéki piac modernizálásával, mint az Alsó-Borszéki park kialakításával. Nekifogtunk egy fászsín megépítésének az új Sportcsarnok mellé, amely helyet biztosít a fűtéshez szükséges tüzelőnek.

Október 15-18 között részt vettünk- az utolsó húsz évben először- a az Országos Őszi Turisztikai Vásáron, a ROMEXPO-n. Hargita megye és 13 hargitai, turizmussal foglalkozó cég vett részt, köztük Borszék is. Az idegenforgalmi irodák érdeklődést tanúsítottak Borszék iránt.

Farkas Aladár: Közeleg az államelnök választás. Borszék hogyan éli meg ezt az eseményt?

Mik József: A kampány már javában folyik. Város szinten 655 támogató aláírást gyűjtöttünk Kelemen Hunornak az RMD Sz államelnök jelöltjének. Ezúton szeretnék köszönetet mondani, mindazoknak, akik aláírásukkal támogatták jelöltünk indulását. Október 27-én településünkön volt Kelemen Hunor, aki meglátogatta az épülő sípályát, találkozott a város vezetésével és az intézményvezetőkkel. Reméljük, hogy választás után, az RMD Sz újra a Kormányban lesz, és folytatni tudjuk az elkezdett munkálatokat.

Farkas Aladár: A Borvizek útja megfeneklett? Mostanában nem hallani semmit erről a nagyszabású beruházásról?

Mik József: A versenytárgyalást a budapesti BETON-ÚT Rt és temesvári CONFORT Rt konzorcium nyerte meg, márciusban indulnia kellett volna a projektnek, de az elmúlt 6 hónapban csak az egymásra mutogatás volt jellemző, egyik cég sem volt hajlandó elkezdni a munkát egyetlen helyszínen sem. A Fejlesztési Minisztérium nyomására október 22-én megkerestek a Confort Rt részéről és jelezték, hogy november elején elkezdik a Borvizek útja munkálatait Borszéken. Ideje lenne kezdeni habár az időjárás miatt nem hiszem, hogy sokat tudnának dolgozni, de legalább a talajmunkát valamint a szennyvízvezet-

ték cseréjét még a tél beállta előtt elvégeznék. Igazán csak akkor hiszem, ha dolgozni látom a cég munkásait.

Farkas Aladár: Az Európai Unió Élelmezési Készenléti Alapjából juttatnak lisztet és cukrot a rászorulóknak. Borszéken hányan részesülnek ebből a segélyből?

Mik József: Valóban a múlt héten megérkezett 2256 kg finomliszt, amit már szét is osztottunk, következik a cukor szétosztása. Erre a segélyre azok a családok jogosultak, akik jövedelme az államilag szavatolt minimáljövedelem alatt van, illetve a munkanélküliek, a 400 lej alatti nyugdíjasok és az 1-es és 2-es fogyatékkal élők, összesen, mintegy 143 személy. Kapnak 15 kg finomlisztet és 4 kg cukrot.

Farkas Aladár: Milyen más gondokkal küzd a városvezetés jelen pillanatban?

Mik József: Sajnos továbbra is dívik a vandalizmus. A nemrég elkészített játszótér hintáit szétverték, az új utcai szemétkosarakat rendszeresen szétszedik, a Petőfi forrás melletti szeméttárolót felgyújtották, több információs táblánkat széttörték a fürdőtelepen, a szemetet szétszórják. Jövő évtől kezdődően szeretném, ha térfelügyelő kamerákat szerelnék fel a város különböző pontjain.

Felhívom a lakosság figyelmét, hogy a bontásokból származó hulladékot ne dobják a szemétkosárba, mert a szolgáltató cég nem viszi el, de az erdő alá se szállítsák, hanem értesítsék a Polgármesteri Hivatalt és mi elszállítjuk.

Elkészültek az új, egységes info-táblák: térképek, irányjelző táblák. Dolgozunk az Arany János volt borvízforrás pihenőhelyének felújításán a katolikus plébániával szemben. Erre a célra kaptunk a Megyei Tanácstól hatezer lejt, amihez a helyi önkormányzat hozzáadott ötezer lejt, a Vendégvárók is bepótolnak négyezer lejt, akárcsak a Borszék Fellendítéséért Egyesület kétezer lejt. Folyamatban van ezek felszerelése.

Lévn, hogy közeleg az Adventi időszak, kívánok minden kedves olvasónak egy Áldott Adventet!

Farkas Aladár: Az olvasók nevében köszönöm a tájékoztatót.

OKTÓBERI TANÁCSÜLÉS BORSZÉN

Október 13-án tartotta a borszéki önkormányzat a rendes havi tanácsülését. A tavaly létrehozott és az Önkormányzathoz tartozó Városfejlesztési R.T. beszámolt az egy év alatti megvalósításairól. A 16 személlyel dolgozó cég több mint négyezer lej profitot valósított meg. A tanácsülésen jó néhány fontos döntés született. A Transpagony pályázatíró cég elkészítette városunk zöld övezetének a rehabilitálásáról szóló pályázatát, amellyel a Környezetvédelmi Alapnál próbálkozunk. Reméljük sikerrel. Ezáltal 21 436 négyzetméter park és zöldövezet születne újjá. Lévn, hogy óvodaszinten a gyereklétszám végesen megcsappant, az intézmény megszűnt, mint önálló jogi személyiség, össze kellett vonni

a Zimmethausen Iskolaközponttal. Végre, abban a helyzetben vagyunk, hogy elfogadhattuk az új sípálya megvalósíthatósági tervét. Egy 700 m hosszú, 3 pályából álló 2 hóágyúval, hótaposóval, éjszakai világítással, 60 férőhelyes parkolóval, egy 40+60 férőhelyes étteremmel ellátott pályáról van szó. Egy másik jó hír, hogy készen van az ANL tömbház, és szét lehet osztani az igénylők között. A gond az, hogy 88 jelentkező közül kell kiválasztani azt a néhány kedvezményezettet, aki lakáshoz juthat. Az október közepén megszervezésre kerülő Turisztikai Vásáron végre városunk is részt vesz. Egy standon bemutatkozik a többi Hargita és Kovászna megyei fürdővárossal együtt. A testület elfogadta a Hargita megyei közös-

ségek közötti Társuláshoz való csatlakozást, abban a reményben, hogy ezáltal nagyobb pályázatokba is be tudunk lépni. Újabb költségvetés módosításra került sor, mert a plusz 30 ezer lejt más célra kellett átcsoportosítani, ellenben a 2010-es helyi adókat és illetékeket egy kormányrendelet értelmében 15, 26%-al kellett megnövelni. A forgalomkorlátozás bevezetése bizonyos útszakaszokon komolyabb vitatémát jelentett, ugyanis nem mindenki értett egyet ezzel, illetve a kiszabott illetékekkel. A telefonlehallgatások korszerű rögzítésére átadtunk 20 négyzetméter területet, az illetékes szervnek, antennaépítés célból tíz évre. Szívesen, ha muszáj!

// Farkas Aladár

A FENYŐ ÚTJA FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK KIDOLGOZÁSA

A gyergyószentmiklósi Naturland Alapítvány, Pupák Felméri Zsuzsa és Leopold Anna vezetésével megszervezte azt a találkozót, amelyre meghívott minden olyan érdeklődőt, aki valamilyen formában kötődik a Hagymás-hegységben és a Gyergyói havasokban áthaladó közel 200 km-es turistaúthoz. Ráhangolódásként bemutatták azt a filmet, amit Berszán Árus György és Daczó Katalin készített a Fenyő Útjáról. A képzéssel egybekötött megbeszélést két szakember irányította: Köllő Dávid moderátor és Dániel Botond tréner. Elsőként vázolták a jelenlegi helyzetet, úgy politikai, mint gazdasági és társadalmi szempontból, majd egy SWOT analízis keretében kifejtették úgy az erősségeket, lehetőségeket, mint a gyengeségeket, esetleges veszélyeket. Ezt követte a tulajdonképpeni stratégiai terv kidolgozása 2009-2012 közötti időszakra. Tisztázni kellett, hogy tulajdonképpen mi ennek az útnak az általános és konkrét célja, illetve küldetése. Erre kellett ráépíteni a konkrét programokat, figyelembe véve a célcsoportokat, azok igényeit. Részletekbe menő elképzelések születtek a program finanszírozását illetően, beleértve a támogatók, partnerek megkeresését is. A tervezett tevékenységek nagyon

sokoldalúak, hiszen nemcsak gyalogosok, kerékpárosok fogják használni a túraútvonalat, hanem lovasok, kutyaszán fogathajtók is. A legkevésbé ajánlott a motorosoknak, terepjáróknak vagy a kvadosoknak, akik a hangszennyezésen túl olajszenyezéssel is károsítják a környezetet. A tréning végére sikerült megtalálni a különböző projektek, programok felelőseit és kidolgozni egy ütemtervet, amelyet követni kell a cél érdekében. A megbeszélésen jelen voltak a partnerek: Dancurás hegyimentő szolgálat, Békás-szoros- Nagyhagymás Nemzeti Park, Balánbánya (ahonnan indul a túraútvonal), Borszék (ahol befejeződik ez a gerinctúra útvonal), a Viridis kft, Gyergyószentmiklósi Önkormányzat, Lázár Zoltán alpolgármester személyében, a Megyei jogú város gyilkostói irodaház vezetője Gál Katalin, a Góbé Lovasudvar (Parászka Géza). A rendezvény a Mobilitás hetében és égisze alatt zajlott, ezért a résztvevők nagy része gyalogosan érkezett a találkozó helyszínére.

Hasznos és eredményes tapasztalatcserre volt, dicséret a szervezőknek.

// Farkas Aladár

FESTŐK A FITNESS PANZIÓBAN

Immár másodjára szervezett alkotótábort Borsi Gyöngyi. Idén szűkebb keretek között (ja, válság van!), kevesebb táborozónak, mint tavaly, de optimális körülményeket biztosított a meghívott három festőművészeknek az alkotáshoz. Az eredmény nem maradt el. A családiásra sikerült megnyitón megcsodálhattuk az itt született alkotásokat, és méltán dicsérhettük a festők szorgalmát, termékenységét. Sok szép kép született. A táborzáró kiállításon első látásra a sok szín és fény, itt-ott ismerős formák, tájak ragadták meg a figyelmünket. Megkértem az alkotókat, hogy röviden mutakozzanak be és osszák meg az olvasókkal egy-egy, a táborral kapcsolatos gondolatukat.

Neagoi Zsófia matematika-informatikát végzett, és ezen a téren dolgozott, majd oktatott nyugdíjas koráig. 2006-ban kezdett tanulni festeni, képein látszik az útkeresés. Borszék minden tekintetben jó hely a festéshez: optimális körülmények, kedvező időszak, a bánya fölötti színharmónia vagy a panzió ablakából nyíló kilátás, a hegyek-mind mind festésre buzdították. Szinte naponta megszületett egy-egy munka. Kulcsár Erzsébet 1950-ben született Marosvásárhelyen. 1989-ig informatikusként dolgozott, majd ruhatervezéssel foglalkozott. A bőrrel való foglalatossága vezette arra, hogy bőrképeket kezdett készíteni. Jelenleg a Kolozsvári Képzőművészeti Egyetem harmadéves hallgatója. Több egyéni és közös kiállításon vett részt itthon, Magyarországon, Franciaországban és Görögországban. Azért fest, hogy kifejezhesse, ami benne van. Hadnagy Gabriella szívesen jött Borszékre, nem először

Alkotók és vendéglátók

van itt, gyermekkorában is megfordult nálunk. Mint építész megcsodálta a sok szép épületet, de meglepte, hogy nincs egy igazán szisztematizált terület. Ő is kiemelte a festéshez biztosított nyugodt körülményeket, „jól meg lehetett matatni a képeket”-mondta. Sokat akart és sokat is sikerült dolgozni, készül a Marosvásárhelyen, október 31-én megnyíló önálló kiállítására. Több üzenete is van ennek a tábornak: öröndetes, hogy vannak olyan vállalkozók, akik támogatják a művészeket, lehetőséget adnak nekik, hogy a nagy(kis) közösség örömére is valami szépet alkossanak. A Borszéken vendégeskedő festők életkora és előlétele azt példázza, hogy a nyugdíjas kor nem a tétlenség, az (élet)lehetőség beszűkülését jelenti, ellenkezőleg: a nyugodt alkotás kora lehet.

// Kolbert Tünde

ANYAKÖNYVI HÍREK

INFORMAȚII DE STARE CIVILĂ

Születések – Nașteri

Vild Áron	VII. 9.
Oprea Șerban Călin	VII. 19.
Fokt Lóránd	VII. 26.
Pavel Elena Luminița	VIII. 20.
Iacob Patrick Robert	VIII. 19.
Berecz Dávid Salamon	IX. 4.
Mezei Kriszta Melánia	IX. 21.
Straff Grațian-Gabriel	X. 16.

Isten éltesse őket!

Házasságok – Căsătorii

Márkos Sándor – Bartos Anna-Mária	VII. 25.
Irimescu Sorin – Ruzska Izabella Iuliana	VIII. 15.
Barabás Lóránt – Szabó Eszter	VIII. 29.
Ivácson Árpád – Molnár Katalin	VIII. 29.
Melinte Stejarel – Fazakas Rozália Claudia	IX. 22.
Tofaleanu Ionut Gabriel – Cotrigasanu Mihaela Maria	IX. 19.
Oprea Valentin Raul – Demián Piroska	IX. 26.
Borsos Krammer Árpád – Gaita Gabriela-Andreea	X. 31.

Gratulálunk!

Elhalálozások – Decese

Csergő Alexandru	1929. XII. 20.-VI. 3.
Albert Ignác	1920. IX. 21.-VI. 5.
Miklós Béla	1944. I. 13.-VII. 2.
Puskás József	1939. VIII. 19.-VII. 18.
Papp János Béla	1968. IV. 10.-VII. 16.
Szócs György	1955. V. 2.-VIII. 1.
Reichemberger Ottó	1930. X. 13.-VIII. 2.
Bajkó Imre	1926. I. 1.-VIII. 8.
Borsos Alexandru	1935. II. 17.-VIII. 21.
Toncean Ileana	1929. VII. 15.-VIII. 30.
Straff Róza	1922. IX. 18.-IX. 9.
György Stefan	1955. VII. 1.-IX. 10.
Csergő Varvara	1935. I. 23.-IX. 11.
Mosneag Anna	1943. VIII. 17.-IX. 20.
Tamás Árpád	1932. III. 8.-X. 25.
Siklódi Ferenc	1922. II. 17.-X. 25.
Csibi Ioan	

Még elhunytak
Szabó Stela
Puskás Ferenc

Isten nyugtassa őket!

ZIMMETHAUSEN ISKOLAKÖZPONT BORSZÉK PEDAGÓGUSOK FOGADÓÓRÁI

NÉV	NAP	ÓRA
Fazakas Gabriella	hétfő	12-13
Siklódi Éva	csütörtök	12-13
Lőrinc Erzsébet	kedd	13-14
Ungureanu Katalin	hétfő	10-11
Moldovan Mariana	csütörtök	11-12
Cercel Ramona	szerda	12-13
Hângan Daniela	kedd	11-12
Țepeș Carmen	kedd	14-16
Ballai Erzsébet	szerda	11-12
Molnár Rózália	kedd	13-14
Rutter Ilinca	szerda	13-14
Farkas Aladár	csütörtök	9-10
Bilt Ibolya	kedd	14-15
Rădeanu Edit	csütörtök	13-14
Ferency József	hétfő	9-10
Kovács Julianna	naponta	12-13

APRÓHIRDETÉS

Valami különlegeset szeretne ajándékozni?

Szeretteinek, barátainak rendeljen egyedi, az Ön által választott képpel, felírással díszített bögrét, poharat, pólót, sapkát a

MOBIL ART KFT-nél
(a borvíztöltőde mellett)!

Vállaljuk digitális fotók azonnali kidolgozását, régi képek nagyítását, felújítását.

BORSZÉKÉRT ALAPÍTVÁNY

Str. Topliței nr. 1

ISSN 1224-1709

Felelős szerkesztő: Kolbert Tünde

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Mihály Emese, Patka Sándor, Pethő Csongor

Fotók: Farkas Aladár, Patka Róbert

Számítógépes szerkesztés:

Simon Ottilia, **DTP Stúdió**, Székelyudvarhely

Nyomda: Demaco – Székelyudvarhely